

LIIKENNEVAKUUTUSKESKUKSEN LAUSUNTO

VAKUUTUSTEN TARJOAMISESTA ANNETUN DIREKTIIVIN KANSALLISTA TÄYTÄNTÖÖNPANOVA VALMISTELLEEN TYÖRYHMÄN LOPPURAPORTISTA

Hare-tunnus STM007:00/2016

kirjaamo@stm.fi

Liikennevakuutuskeskus kannattaa työryhmän esitystä lakiluonnokseksi

- Liikennevakuutuskeskus pitää kannatettavina vakuutuksen tarjoamisesta annetun direktiivin tavoitteita: kuluttajansuojan parantamista ja vakuutusten tarjoamista koskevien kansallisten sääntöjen yhdenmukaistamista.
- Esitys lisää sääntelyä lakisääteisen liikennevakuutuksen osalta erityisesti tiedonantovelvollisuutta koskien. Tämä voi osaltaan johtaa liikennevakuutusten myyntitilanteiden hankaloitumiseen ja pitkittymiseen.
- Esityksen mukainen aikataulu on tiukka. Esitetyt uudistukset vaativat liikennevakuutusyhtiöitä tekemään muun muassa tietojärjestelmämuutoksia, joiden toteuttaminen vie aikaa.
- Kansallista lisäsääntelyä on hallitusohjelman mukaisesti vältettävä.

Laki vakuutusten tarjoamisesta

Vahingonkorvaussäännös ja hallinnolliset sanktiot

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vakuutuksenantajan vahingonkorvausvastuusta. Kyseinen lakiesityksen 63 § on kirjoitettu hyvin laajaksi ja tulkinnanvaraiseksi. Esityksen mukaan korvausvelvollisuus syntyy vakuutuksenantajan tai sen asiamiehen virheellisestä toiminnasta asiakasta tai sitä kohtaan, jonka oikeutta vakuutus koskee. Liikennevakuutuksen (LVK) osalta se, kenen oikeutta vakuutus koskee, voi olla hyvin monitulkintainen määritelmä. Esitetyn lainen muotoilu voi aiheuttaa juridista epäselvyyttä mahdollisissa vahingonkorvausasioissa. Lisäksi säädetään käännetystä todistustaakasta, joka voi aiheuttaa kohtuuttomia raportointivelvollisuuksia liikennevakuutusyhtiöille.

Kuvatun kaltainen sopimuksen ulkoinen vastuu syntyy yleisen vahingonkorvausoikeuden perusteella jo nykyainsäädännössä. Esityksessä ei ole esitetty riittäviä perusteluja kansalliselle lisäsääntelylle tältä osin. LVK kannattaa pykälää joko poistettavaksi kokonaan tai tarkennettavaksi ja käännetyn todistustaakan vaatimusta poistettavaksi kokonaan. Edelleen esityksessä on perusteettomasti ja direktiivisääntelyä tiukemmin ulotettu vakuutusten tarjoajiin kohdistuvat laajat hallinnolliset sanktiot koskemaan kaikkia vakuutuslajeja.

Ammatilliset vaatimukset

LVK pitää kannatettavana, että vakuutusten sivutoimisille vakuutusedustajille, kuten liikennevakuutusia myyville autoliikkeille tai katsastusasemille, ei aseta kiinteää tuntimäärää ammatilliselle koulutukselle. Liikennevakuutus lakisääteisenä vakuutuksena on vakuutusyhtiöille melko yksinkertainen niin sanottu massatuote, eikä sitä myyville sivutoimisille vakuutusedustajille ole perusteita asettaa muita koulutusvaatimuksia kuin ammattipätevyysylläpito tehtävän edellyttämällä tavalla.

Tietojen toimittamistapa ja vahinkovakuutuksia koskeva vakio-asiakirja

Lakiehdotuksen 29 §:n mukaan 22–28 §:ssä tarkoitetut tiedot tulisi toimittaa paperilla tai muulla pysyvällä tavalla tai verkkosivulla. Tietojen toimittaminen ensisijaisesti paperisena on vakuutusalan voimakkaasti digitalisaatiokehityksen vastaista. Ensisijaisesti tulisi suosia muita kanavia tiedon antamiseen kuin paperiversiota. Tuotetietoasiakirjan ulottaminen lakisääteiseen liikennevakuutukseen ei lähtökohdaisesti tuota lisäarvoa liikennevakuutusasiakkaalle. Liikennevakuutuksen osalta vakio-asiakirja ei helpota eri vakuutusyhtiöiden tuotteiden vertailua, sillä lakiin perustuvien korvausten ja liikennevakuutusyhtiöiden hyvin samankaltaisten liikennevakuutus tuotteiden vuoksi eri yhtiöiden vakio-asiakirjat tulevat olemaan hyvin samankaltaisia.

Vakuutusopimuslain muutokset

Tiedonantovelvollisuus ja vakuutustarpeen selvittäminen

LVK ei kannata vakuutusopimuslain tiedonantovelvollisuuden laajentamista koskemaan liikennevakuutusta. Vakuutusopimuslain muuttamista koskevassa laissa liikennevakuutukseen soveltuisi jatkossa myös vakuutusopimuslain uuden pykälän 4 b:n 1 momentti vakuutustarpeen selvittämiseen liittyen. Tässä momentissa säädetään ennen vakuutuksen tarjoamista pyydettävistä tiedoista liittyen vakuuttamiseen liittyviin tarpeisiin ja vaatimuksiin ja näiden perusteella määriteltävään vakuutustarpeeseen. Liikennevakuuttamisen näkökulmasta tämän voidaan arvioida tarpeettomasti hankaloittavan liikennevakuutuksen myyntiä. Liikennevakuutuslaki määrittelee liikennevakuutuksen sisällön eikä se vaihtelee yhtiökohtaisesti suuresti. Vakuutusyhtiöille liikennevakuutus on yksinkertainen massatuote, joka usein ostetaan yhtiöiden internetpalveluista.

Liikennevakuutusyhtiöiltä jatkossa vaadittava tarkempi raportointi vakuutustarpeen selvittämiseen liittyen hankaloittaa liikennevakuutuksen myyntiä ja lisää vakuutusyhtiöiden hallinnollisia kustannuksia. Muutos vaatii vakuutusyhtiöiltä liikennevakuuttamisen osalta mahdollisesti uusia sovellusteknisiä muutoksia internetmyyntiin sekä muutoksia puhelin- ja konttorimyyntiin.

Mikäli vakuutusopimuslain 4 b §:n 1 momentti ulotetaan koskemaan myös liikennevakuutusta, tulisi perusteluihin selkeästi kirjata se, mitä asiakkaalta liikennevakuuttamisen yhteydessä tulisi kysyä. Perusteluissa mainitaan, että lakisääteisessä liikennevakuuttamisessa vakuutustarpeen määrittäminen edellyttää vähemmän tietoja kuin vapaaehtoisissa vakuutuksissa. LVK katsoo, että esitetystä muodostaan momentti ei sovellu liikennevakuuttamiseen eikä se ainakaan tältä osin edistä niitä tavoitteita, joita sääntelyllä tavoitellaan.

Aikataulu ja uudistusten vaikutukset liikennevakuutusyhtiöihin

Liikennevakuutuskeskus pitää esitettyä aikataulua tiukkana. Uudistukset edellyttävät liikennevakuutusyhtiöiltä järjestelmämuutoksia, joiden toteuttaminen muutamassa kuukaudessa on hyvin haastavaa. Tietojärjestelmäkustannukset, lisääntyvät raportointi-, selonotto-, tiedonanto- ja dokumentointivelvollisuudet lisäävät liikennevakuutusyhtiöiden hallinnollista työtä. Liikennevakuutuksen hinnoittelussa liikennevahinkoriski vaikuttaa liikennevakuutuksen hintaan. Liikennevahinkoriskin käsite on laaja ja se sisältää muun muassa vakuutusten myynnistä ja hoidosta aiheutuvat kustannukset. Esityksen mukaiset uudistukset ja niiden toteuttaminen liikennevakuutusyhtiöissä voi siten siirtyä liikennevakuutusten hintoihin ja sitä kautta edelleen kuluttajien maksettavaksi.

Muilta osin yhdyimme Finanssiala ry:n asiassa antamaan lausuntoon.

Helsingissä 16.6.2017

LIIKENNEVAKUUTUSKESKUS

Ulla Niku-Koskinen

Toimitusjohtaja

Mari Ryymin

esittelijä, lakimies